VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

**Muistio**

Sonja Landes (VNK)

3.7.2023

EU/361/2023
EU/361/2023-VNK-12

# Eurooppa-neuvosto (29.-30. kesäkuuta 2023)

**29.-30. kesäkuuta järjestetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa EU-maiden johtajat keskustelivat Ukrainasta, taloudesta, turvallisuudesta ja puolustuksesta, Kiinasta ja muista ulkosuhdeaiheista sekä muuttoliikkeestä.**

**Eurooppa-neuvosto tuomitsi jyrkästi Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan ja vahvisti EU:n horjumattoman tuen Ukrainalle jatkuvan niin kauan kuin on tarpeen. EU-johtajat painottivat sotilaallisen ja taloudellisen tuen jatkamista Ukrainalle sekä Venäjän saattamista vastuuseen laittomasta hyökkäyssodasta. Kokouksessa käytiin myös videokeskustelu Ukrainan presidentti Volodymyr Zelenskyin kanssa.**

**Turvallisuuden ja puolustuksen osalta Eurooppa-neuvosto haluaa vahvistaa Euroopan puolustusalaa edistämällä ampumatarvikkeiden ja ohjusten toimittamista ja yhteishankintoja. EU-maiden johtajat keskustelivat Euroopan turvallisuustilanteesta myös Naton pääsihteeri Jens Stoltenbergin kanssa.**

**Eurooppa-neuvostossa käytiin keskustelua taloustilanteesta. EU-johtajat tarkastelivat edistymistä Euroopan pitkän aikavälin kilpailukyvyn ja tuottavuuden parantamisessa. Esillä oli myös EU:n taloudellisen turvallisuuden vahvistaminen.**

**Eurooppa-neuvosto jatkoi myös keskustelua Euroopan unionin ja Kiinan suhteesta. Kiina on EU:lle samaan aikaan kumppani, taloudellinen kilpailija ja haastaja.**

**Eurooppa-neuvosto keskusteli lisäksi valmistautumisesta EU:n sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden huippukokoukseen.**

**EU-johtajat kävivät laajan keskustelun muuttoliikkeestä, josta Eurooppa-neuvoston päätelmien sijaan Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Charles Michel antoi puheenjohtajan päätelmät.**

Eurooppa-neuvosto keskusteli Naton pääsihteeri Jens Stoltenbergin kanssa EU.n ja Naton yhteistyöstä ja euroatlanttisesta turvallisuudesta. Kokouksessa käytiin myös videokeskustelu Ukrainan presidentti Volodymyr Zelenskyin kanssa.

Eurooppa-neuvoston asialistalla olivat Ukraina, talous, turvallisuus ja puolustus, Kiina, ulkosuhteet, Itäinen Välimeri ja muut asiat.

**Ukrainan** osalta EU-johtajat toistivat tuomitsevansa jyrkästi Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaa vastaa ja pysyvänsä horjumatta solidaarisena Ukrainaa ja sen kansaa kohtaan. EU on valmis antamaan Ukrainalle rahoituksellista, taloudellisesta, humanitaarista, sotilaallista ja diplomatian avulla annettua tukea niin kauan kuin se on tarpeen. Sotilaallista tukea annetaan erityisesti Ukrainaan tukevan sotilaallisen avustusoperaation ja Euroopan rauhanrahaston kautta. EU-johtajat tarkastelivat tämän osalta, miten ampumatarvikkeiden toimittamisessa ja yhteishankinnoissa Ukrainaan on edistytty. Eurooppa-neuvosto korosti, että on tärkeää jatkaa toimia joilla täytetään Ukrainan kiireellisiä puolustustarpeita. EU ja sen jäsenmaat ovat valmiita osallistumaan yhdessä kumppanien kanssa tuleviin turvallisuussitoumuksiin, jotta Ukrainan pitkän aikavälin vakaus voidaan varmistaa. Eurooppa-neuvosto tuomitsi jyrkästi Kah'ovkan vesivoimalaitoksen padon tarkoituksellisen tuhoamisen. EU-johtajat ovat vahvasti sitoutuneet yhdessä kumppanien kanssa Ukrainan vahinkojen korjaamiseen, elpymiseen ja jälleenrakentamiseen. Tulevina vuosina on varmistettava vakaa, ennakoitavissa oleva ja kestävä rahoitustuki. EU tavoittelee laajaa kansainvälistä tukea Ukrainan rauhanaloitteelle, jotta maahan saataisiin oikeudenmukainen ja kestävä rauha.

EU on vakaasti sitoutunut varmistamaan, että Venäjä saatetaan täysin vastuuseen sodastaan. EU-johtajat vaativat myös, että laittomasti Venäjälle ja Valko-Venäjälle karkotetut ukrainalaiset siviilit palautetaan välittömästi ja turvallisesti. EU-johtajat tuomitsivat myös Iranin ja Valko-Venäjän jatkuvan sotilaallisen tuen Venäjälle. Eurooppa-neuvosto tarkasteli toimia, joilla voitaisiin lisätä entisestään Venäjän painostusta niin, että heikennettäisiin sen kykyä käydä sotaa, muun muassa panemalla pakotteet täytäntöön täysimääräisesti ja estämällä niiden kiertäminen. Maailman ruokaturvan osalta huolta aiheuttaa YK:n Mustanmeren viljasopimuksen täytäntöönpanon jatkuva hidastuminen. EU-johtajat kannustivat Ukrainaa ja Moldovaa jatkamaan uudistusten toteuttamista omissa EU-jäsenyysprosesseissaan.

Eurooppa-neuvosto kävi keskustelun **taloudesta** ml. ajankohtainen taloudellinen tilanne. EU-johtajat tarkastelivat edistymistä Euroopan pitkän aikavälin kilpailukyvyn ja tuottavuuden parantamisessa. Unionin kilpailukyvyn parantamisesta odotetaan ensimmäistä vuotuista raporttia maaliskuussa 2024. Eurooppa-neuvosto pyytää tuolloin esittämään myös riippumattoman selvityksen sisämarkkinoiden tulevaisuudesta. Lisäksi Unionin kaksoissiirtymisen nopeuttamisessa kohti vihreää ja digitaalista taloutta Eurooppa-neuvosto kehotti kiihdyttämään työtä nettonollateollisuuden ja kriittisten raaka-aineiden parissa, huolehtimaan kriittisten lääkkeiden ja komponenttien tuotannosta ja saatavuudesta ja korostamaan EU:n roolia tekoälyn kehittämisessä. Yhdysvaltojen inflaatiota hillitsemistä koskevan lain vaikutuksien arvioinnin parissa tehtyä työtä jatketaan. EU-johtajat korostivat tarvetta parantaa unionin taloudellista kriisinkestävyyttä ja turvallisuutta. Eurooppa-neuvosto keskusteli myös eurooppalaisesta ohjausjaksosta, pyysi edistämään talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelua ja pani merkille monivuotisen rahoituskehyksen ehdotetun tarkistuksen.

**Turvallisuuden ja puolustuksen** osalta EU-johtajat tarkastelivat aiempien päätelmiensä ja erityisesti Versailles'n julistuksen toimeenpanon osalta tehtyä työtä. EU:n puolustusalan teknologista ja teollista perustaa on tarpeen vahvistaa ja EU on sitoutunut ottamaan enemmän vastuuta omasta turvallisuudestaan. Ampumatarvikkeiden toimittamista ja yhteishankintoja koskevaa ja Euroopan puolustusalan investointiohjelmaa koskevaa työtä pitäisi vahvistaa. EU-johtajat olivat tyytyväisiä päätökseen korottaa edelleen Euroopan rauharahaston määrärahoja.

Eurooppa-neuvosto kävi strategisen keskustelun suhteistaan **Kiinaan** ja vahvisti EU:n monitahoisen lähestymistavan, jossa Kiina on samanaikaisesti kumppani, taloudellinen kilpailija ja systeeminen haastaja. EU jatkaa toimia Kiinana kanssa globaaleihin haasteisiin vastaamiseksi. Eurooppa-neuvosto kehotti Kiinaa myös muun muassa hillitsemään ilmastonmuutosta kunnianhimoisemmin sekä edistämään ihmisoikeuksia ja perusvapauksia. Eurooppa-neuvosto kehotti Kiinaa painostamaan Venäjää, jotta se lopettaisi hyökkäyssotansa Ukrainaan ja vetäisi joukkonsa pois.

**Ulkosuhteiden** osalta EU:n johtajat kävivät keskustelun EU:n suhteista eteläisen naapuruston kumppanimaihin. EU-johtajat valmistelivat lisäksi EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian valtioiden yhteisön (CELAC) huippukokousta. Eurooppa-neuvosto toisti sitoumuksensa Länsi-Balkanin EU-jäsenyysnäkymiin ja kehotti liennyttämään välittömästi tilannetta Pohjois-Kosovossa. Eurooppa-neuvosto ilmaisi tukensa Afrikan unionin vahvempaa läsnäoloa kansainvälisillä foorumeilla.

**Itäisen Välimeren** osalta Eurooppa-neuvosto toisti sitoumuksensa Kyproksen ongelman kattavaan ratkaisemiseen YK:n puitteissa. EU:n ja Turkin suhteista EU-johtajat pyysivät tehtäväksi tilanneselvityksen.

**Muiden asioiden** osalta Eurooppa-neuvosto korosti strategisen kriisinkestävyyden vahvistamisen tärkeyttä.

EU-johtajat kävivät laajan keskustelun **muuttoliikkeestä**. Eurooppa-neuvoston päätelmiä aiheesta ei annettu, sillä sisällöstä ei päästy yksimielisyyteen. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Charles Michel totesi muuttoliikkeen ulkoisesta ulottuvuudesta antamissaan puheenjohtajan päätelmissään muuttoliikkeen olevan haaste, joka edellyttää eurooppalaista vastausta. EU haluaa puuttua laittoman maahanmuuton perimmäisiin syihin.

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi